פרשת ויחי

שבת 26 בדצמבר 2026 · ט"ז בטבת תשפ"ז · הרב יצחק לסרי

הדלקת נרות · ערב שבת	צאת שבת · הבדלה
5:18 PM	6:15 PM

זמנים למיאמי, פלורידה, לפי Hebcal.com.

לפני שנפטר, יעקב אוסף את בניו ואומר: "אספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים". אבל מה שיוצא מפיו על ראובן, שמעון ולוי נשמע כמו תוכחה. מה הטעם בזה ברגעים האחרונים?

הקושי

רש"י מסביר שיעקב רצה לגלות לבניו את הקץ, ושהשכינה נסתלקה ממנו. במקום זה הוא אומר לראובן "פחז כמים", ולשמעון ולוי "כלי חמס מכרותיהם".

הרב שואל: איזו ברכה זו? כמו אדם שעוזב את מקום העבודה ומוציא את כל מה שהצטבר בלב.

הרעיון: מראה, לא מוסר

הרב מציע לקרוא אחרת. יעקב נותן לבניו כלים. הוא אומר לכל אחד איך יתנהג בחיים אם לא יהיה מודע לעצמו: בבית, בעבודה, מול אשתו וילדיו. ראובן פועל בלי לחשוב ורוצה הכול מיד. שמעון ולוי מתעצבנים מהר. הרב מדמיין את יעקב אומר להם: אתם חושבים שזה היה רק בשכם? זו בעיה שבניתם לעצמכם.

כי אין דבר כזה "פתאום", אומר הרב. כל פעם נוסף עוד קצת, עד שמגיעים לגבול שהאדם קבע לעצמו, ואז הוא מתפוצץ. לכל אחד יש חוקים כאלה: מה צריך לקרות כדי שאכעס או אתעצב? מישהו לא ענה, מישהו אכזב, מישהו ביזה.

והרב מוסיף: ההתנהגות שלנו אינה "ככה אני". היא דפוס. אפשר לשנות אותו, אם מבינים מה הוא נותן לנו.

הרב מביא דוגמה. אדם שהפסיק לעשן סופר כמה חודשים הוא "נקי". הרב שואל אותו: למה אתה סופר? כי בתוך תוכו הוא עדיין רואה את עצמו כמעשן. כדי שהשינוי יחזיק, צריך לשנות לא רק את ההרגל אלא את התמונה שיש לנו על עצמנו, את "מי שאני".

העצמה אישית

הכוח להגיד "טעיתי"

יעקב אומר ליהודה "אתה יודוך אחיך". הרב מסביר שכישרון המנהיגות של יהודה הוא היכולת להודות על האמת ולקחת אחריות מלאה. מי שמאשים אחרים נשאר בכלא, ומי שסופר את הצעדים שלו יכול לשנות.

לשיעור המלא

חידוש על הפרשה

למה יד ימין על אפרים?

יעקב מצליב את ידיו ומניח את הימין על אפרים הצעיר, ויוסף מנסה לתקן. הרב מסביר שיעקב לימד את יוסף מה באמת נחשב גדול: מידות ותורה, לא חנויות ותפקידים.

לשיעור המלא

ששת הצרכים

הרב מלמד שלכל אדם יש שישה צרכים, וכל מה שאדם עושה, אומר או חושב נועד לספק אחד מהם:

1. **ודאות:** להרגיש יציבות ושליטה.
2. **גיוון:** שלא יהיה משעמם, קצת הפתעה ותנועה.
3. **חשיבות:** להרגיש מוערך וייחודי.
4. **אהבה וקשר:** לאהוב ולהיות נאהב.
5. **צמיחה:** להתקדם ברוחניות, בלימוד, בעבודה, בזוגיות.
6. **נתינה:** לתת ולא רק לקחת.

כל צורך אפשר לספק בדרך טובה או בדרך שלילית. ודאות אפשר לקבל מאמונה וביטחון בבורא עולם. ואפשר לקבל אותה מעישון, מאכילה רגשית או מכעס, כי "אני חייב לשלוט במצב". חשיבות אפשר לקבל מעשייה טובה, ואפשר מילד שעושה בעיות כדי שישימו אליו לב. אהבה אפשר לקבל מנתינה, ואפשר מאדם שמתלונן כל הזמן כדי שיתייחסו אליו.

הרב נוהג לשאול בני זוג כמה כל אחד מרגיש חשוב, בסולם של אחד עד עשר. לפעמים התשובה מסבירה הרבה. מי שמרגיש שהוא לא חשוב בבית, ירגיש עצבני וכבוי גם כשהכול נראה תקין.

מה עושים עם זה

לפי הרב, אדם אינו רוצה להרע. הוא מחפש אהבה, שמישהו יקשיב לו, שיהיה אכפת. לכן קודם כול צריך מודעות: להכיר בבעיה, בלי הכחשה ובלי התגוננות. ולקבל הערה ממי שאוהב אותנו כמשוב ולא כהתקפה. אחר כך אפשר לשאול איזה צורך אני מנסה לספק, ולבחור דרך טובה לספק אותו.

חיבור לחיים

אפשר ליישם בשלושה צעדים קטנים:

- **לתפוס את החוק:** אחרי רגע של כעס, לשאול מה בדיוק קרה שגרם לי להתפוצץ, ומה "החוק" שהצבתי לעצמי.
- **לשאול מה אני מחפש:** לבחור מתוך ששת הצרכים את זה שהתנהגות מסוימת שלי מנסה לספק.
- **לבחור דרך טובה:** לחפש דרך חיובית לאותו צורך, למשל לתת למישהו תשומת לב במקום לדרוש אותה.

מעובד מתוך שיעורו של הרב יצחק לסרי
לשיעור המלא: https://youtu.be/U1w38hqNlBY

הפרשה אומרת: "ויחי יעקב בארץ מצרים". זו ההתחלה של הגלות, ואחריה יבוא השעבוד. אז למה בכלל היה צריך לרדת למצרים?

הקושי

הרב חוזר לברית בין הבתרים. אברהם שואל את ה': "במה אדע כי אירשנה?" והתשובה: "ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם".

הרב מקשה. זו תשובה? אברהם שואל איך הוא יידע שהארץ תהיה שלו, ומקבל הודעה על עבדות. מה הקשר? ועוד: אדם אינו נענש על מה שלא עשה. מה עשה דור שלם שהשתעבד בעבודת פרך? מה המטרה של כל הירידה?

הרעיון: מצרים באה לחזק אמונה

הרב מסביר שהתשובה לאברהם היא בעצם: יש לך שאלות באמונה? אני אראה לך. אני אוריד אותך מצרימה, ואראה לך מה זה להשתעבד, עד שעם ישראל יגיעו למצב שהם לא מאמינים שיש סיכוי לצאת אי פעם ולהיות בני חורין. ודווקא משם תתחזק האמונה.

גם יעקב עצמו פחד לרדת. ה' אמר לו: "אל תירא מרדה מצרימה... אנכי ארד עמך מצרימה". הרב מביא מהמלבי"ם שיעקב חשש שבניו יתערבבו בין המצרים, וה' הבטיח לו שהם יהיו גוי גדול ולא יתערבבו.

לכן, אומר הרב, כל הענין של מצרים היה חיזוק האמונה בקדוש ברוך הוא. שנדע שהוא מנהיג את העולם. הוא שהוריד אותנו מצרימה, והוא שניסה את האבות. גם המכות באו לזה. פרעה אמר "לא ידעתי את ה'", ואז באו מכות על הארץ, על השמיים, על בני אדם ועל החיות, כדי להראות שהוא שולט בכול. גם העבודה הקשה עצמה, אומר הרב, הייתה כדי לזכך את הנשמה ואת המוח, עד שמגיעים לדרגה של אמונה.

למה זה כל כך חשוב? כי אדם שמגיע להכרה, ומאמין שהקדוש ברוך הוא ברא את העולם, שהכול מחושב מלמעלה, שהכול לטובתו, ושה' אוהב אותו כל רגע ותומך בו, הוא מוכן לקבל תורה. לכן, אומר הרב, התורה לא ניתנה לפני הירידה למצרים. קודם צריך להגיע לאמונה, ואחר כך מגיעה התורה.

"אשר הוצאתיך מארץ מצרים"

הרב מצביע על הדיבר הראשון: "אנוכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים". לא כתוב "אשר בראתי את העולם". כתוב דווקא היציאה ממצרים. ואנחנו מזכירים אותה כל יום. לדברי הרב, מי שרוצה להגיע לאמונה צריך קודם לדעת את זה: אני הוצאתי אותך משם, ולכן אפשר לסמוך עליי גם עכשיו.

צניעות

הילדים אשר חנן אלוקים

מ"בן פורת יוסף" הרב מגיע לצניעות: יעקב ענה לעשיו "הילדים אשר חנן אלוקים". כלומר לא לקחת קרדיט, ולא להתהדר מול מי שחסר.

לשיעור המלא

לשולחן השבת

שאלות לשיחה

1. איזו התנהגות חוזרת אצלי אני מסביר לעצמי ב"ככה אני"?
2. למי אני צריך להגיד "טעיתי", ומה מונע ממני?
3. מהו ה"מצרים" שלי כרגע, ומתי כבר יצאתי ממצב שנראה סגור?
4. איך אני מדבר על ההצלחה והמשפחה שלי?

למה? כי אפשר לשמוע בזה מסר אישי. אם הוא הוציא את עם ישראל משם, נגד כל הסיכויים, אפשר להאמין שגם מה שנראה לנו בלתי אפשרי, אפשר לצאת ממנו. לכל אחד יש מצרים משלו: הפרנסה, הבית, הילדים, ההרגשה שלא מצליחים. כולנו שואלים: איך אצא מזה, מה יהיה עם הבית, עם העבודה, עם כל הבלגן. התשובה, לדברי הרב, קצרה: אם משם הוצאתי אתכם, תאמינו שאפשר גם מכאן. מי שאומר "עברנו את פרעה, נעבור גם את זה", מזכיר לעצמו שאותו אלוקים שהוציא אז, איתנו עכשיו.

חיבור לחיים

אפשר ליישם בשלושה צעדים קטנים, בלי לחכות שהקושי ייפתר קודם:

- **לזהות את המצרים שלי:** לכתוב בשורה אחת מה הדבר שאני מרגיש בו תקוע, ומה אני שואל עליו.
- **להזכיר בבוקר:** לומר "אשר הוצאתיך מארץ מצרים" ולחשוב על אותו קושי, כדי להשריש את האמונה שה' איתי גם בו.
- **להיזכר מאיפה כבר יצאתי:** לכתוב שני מצבים קשים מהעבר שהסתדרו, גם אם לא ידעתי איך.

מעובד מתוך שיעורו של הרב יצחק לסרי
לשיעור המלא: https://youtu.be/sEY7vCLC8E4